

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **AIKON, s.r.o.**, se sídlem Slovanská 758, Slavkov u Brna, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Jihomoravský kraj**, se sídlem náměstí Svobody 4, Brno, v řízení o žalobě proti exekučnímu příkazu žalovaného ze dne 15. 6. 2016, č. j. 2889814/16/3019-00540-705683

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“ či „zdejší soud“) domáhal zrušení v záhlaví označeného exekučního příkazu (dále také jako „napadené rozhodnutí“) na prodej movitých věcí, kterým byla nařízena daňová exekuce k vymožení nedoplatku ve výši 2 179 490 Kč, neboť žalobce nezaplatil ke dni 15. 6. 2016 správci daně vykázaný nedoplatek na dani z přidané hodnoty ve výši

2 179 490 Kč, jehož úhrada mu byla uložena zajišťovacím příkazem žalovaného ze dne 14. 6. 2016, č. j. 2887351/16/3019-00540-705683.

Meritem sporu je v dané věci posouzení, zda byl předmětný exekuční příkaz na prodej movitých věcí vydán v souladu se zákonem.

I. Obsah žaloby

Žalobce v úvodu žaloby stručně zrekapituloval daňové řízení. Dále uvedl, že k vydání uvedeného exekučního příkazu chyběl základní zákonný předpoklad, a to řádný exekuční titul. Žalobce uvedl, že zajišťovací příkaz, který byl žalovaným označen za exekuční titul, byl účinným a vykonatelným v 9 hodin 35 minut dne 15. 6. 2016. Téhož dne v 10 hodin byl žalobci doručen exekuční příkaz pracovníky Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj, územní pracoviště v Břeclavi, na Dalešické přehradě, přístaviště Kramolín. Dle délky trasy od správce daně k místu předání exekučního příkazu žalobce dovodil, že k vydání exekučního příkazu došlo dříve než k vydání zajišťovacího příkazu. Takový postup však bylo nutné označit za nezákonný, neboť v době vydání exekučního příkazu chyběl vykonatelný zajišťovací příkaz.

Žalobce dále namítal, že postupem žalovaného došlo k porušení § 176 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdější předpisů, (dále jen „daňový řád“), dále základních principů, na nichž je daňová exekuce jako nucený výkon splnění povinností daňového dlužníka vystavěna, a k porušení základních zásad správy daní (zejména § 5 odst. 3, § 6 odst. 2, 3 a 4 daňového řádu), přičemž jeho vydáním došlo k újmě na právech žalobce. Žalobce tvrdil zjevnou účelovost daného postupu, neboť žalobce neměl fakticky žádnou možnost reálně plnit na základě vydaného zajišťovacího příkazu a vyhnout se tak daňové exekuci.

Žalobce také tvrdil, že dle něj nebyly naplněné podmínky pro vydání zajišťovacího příkazu podle § 176 odst. 1 daňového řádu a stejně tak § 103 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění účinném pro projednávanou věc („dále jen „zákon o DPH““).

Žalobce tedy požadoval zrušit napadené rozhodnutí žalovaného.

II. Vyjádření žalovaného

K žalobcem namítané účelovosti postupu žalovaný zejména uvedl, že zajišťovací příkaz byl správcem daně vydán v souladu s § 167 odst. 1 daňového řádu ve spojení s § 103 zákona o DPH. Žalovaný konstatoval, že sled úkonů považuje za standardní a s ohledem na konstatované nebezpečí, podrobně popsané v zajišťovacím příkaze, prodlení za očekávatelné. Žalovaný také uvedl, že smyslem a účelem § 103 zákona o DPH je právě to, aby mohly být činěny úkony byt' nedobrovolné realizace zajištění daně v bezprostřední návaznosti na zajišťovací příkaz. Okamžik vyhotovení zajišťovacího příkazu a exekučního příkazu je zcela irelevantní. Ustanovení § 103 zákona o DPH odvozuje okamžik,

od kterého je zajišťovací příkaz vykonatelný, od okamžiku jeho vydání. Podle § 101 odst. 2 daňového řádu je rozhodnutí vydané okamžikem, kdy byl učiněn úkon k jeho doručení. Z doručenek dotčených rozhodnutí předložených soudu v rámci správního spisu je zřejmé, že byl nejprve vydán zajišťovací příkaz a následně žalobou napadený exekuční příkaz na prodej movitých věcí.

Žalovaný dále uvedl, že k doručení exekučního příkazu sice došlo pracovníky Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj – územní pracoviště v Břeclavi, avšak tato skutečnost byla zcela irelevantní. Žalovaný vystupoval vůči daňovým subjektům jako správce daně, který vychází v souladu se základním cílem správy daní, kterým je podle § 1 odst. 2 daňového řádu správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady. Nebylo podstatné, který správce daně, resp. pracovníci z kterého územního pracoviště žalobou napadený exekuční příkaz na prodej movitých věcí žalobci předávali.

K námitkám v souvislosti stran splnění zákonných podmínek pro vydání zajišťovacího příkazu žalovaný odkázal na odůvodnění předmětného zajišťovacího příkazu a na odůvodnění rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství v Brně č. j. 34173/16/5100-41453-7113335 ze dne 3. 8. 2016, kterým bylo zamítnuto odvolání proti zajišťovacímu příkazu.

Žalovaný navrhl žalobu zamítnout.

III. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).

S ohledem na skutečnost, že soud přezkouvává zákonnost exekučního příkazu, projednal předmětnou žalobu přednostně mimo pořadí, v jakém se tato věc nacházela (§ 56 odst. 1 s. ř. s.).

Soud o věci rozhodl bez nařízení jednání, za splnění podmínek ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.

Podle § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Krajský soud předně v dané věci považuje za nezbytné vyřešit otázku, kdy se stal zajišťovací příkaz vykonatelným a zda tak mohl být zákonným exekučním titulem pro nařízení daňové exekuce podle daňového řádu. K posouzení této otázky je třeba vycházet z následující úpravy obsažené v daňovém řádu a v zákoně o DPH.

Podle § 167 odst. 1 daňového řádu platí, že je-li odůvodněná obava, že daň, u které dosud neuplynul den splatnosti, nebo daň, která nebyla dosud stanovena, bude v době její vymahatelnosti nedobytná, nebo že v této době bude vybrání daně spojeno se značnými obtížemi, může správce daně vydat zajišťovací příkaz.

Vykonatelný zajišťovací příkaz je exekuční titul podle § 176 odst. 1 písm. c) daňového řádu. Podle § 178 odst. 1 téhož zákona platí, že se daňová exekuce nařizuje vydáním exekučního příkazu, čímž je zahájeno exekuční řízení.

Podle § 103 zákona o DPH platí, že hrozí-li nebezpečí z prodlení, je zajišťovací příkaz účinný a vykonatelný okamžikem jeho vydání. Správce daně současně s vydáním zajišťovacího příkazu učiní pokus vyrozumět vhodným způsobem daňový subjekt o vydání zajišťovacího příkazu a sepíše o tom úřední záznam.

Okamžik vydání rozhodnutí je upraven v § 101 daňového řádu. Podle jeho odstavce 2 je rozhodnutí vydané okamžikem, kdy byl učiněn úkon k jeho doručení; rozhodnutí, které se nedoručuje, je vydané okamžikem, kdy bylo podepsáno úřední osobou.

Ze spisového materiálu je zřejmé, že zajišťovací příkaz byl schválen dne 14. 6. 2016 a v souladu s § 101 odst. 2 daňového řádu vydán dne 15. 6. 2016 v 9 hodin 23 minut (jak lze vyčíst z dodejky z datové zprávy zaslané žalobci). V tento okamžik se stal předmětný zajišťovací příkaz také vykonatelným a to v souladu se speciálním ustanovením zákona o DPH, konkrétně § 103. Následně byl v souladu s § 103 zákona o DPH v 9 hodin 25 minut učiněn pokus vyrozumět žalobce o jeho vydání, o čemž žalovaný vyhotovil úředním záznam ze dne 15. 6. 2016, č. j. 2905540/16/3019-00540-705683. Žalobce uvedl, že zajišťovací příkaz se stal vykonatelným dne 15. 6. 2016 v 9 hodin 35 minut, s čímž krajský soud sice nesouhlasí, ale na danou věc by ani toto tvrzení nemohlo mít vliv, neboť k doručení exekučního příkazu došlo až následně, k tomu je uvedeno níže.

Není sporu o tom, že v 10 hodin byl doručen žalobou napadený exekuční příkaz, a to osobně pracovníky žalovaného (na Dalešickou Přehradu, přístaviště Kramolín), kteří v 11 hodin 22 minut zahájili soupis movitých věcí žalobce. Tato časová prodleva vznikla na základě žádosti žalobce z důvodů uvedených v protokolu o průběhu soupisu věcí ze dne 15. 6. 2016. Lze přesně určit čas vydání exekučního příkazu na 10 hodin, neboť v tento okamžik byl učiněn úkon k jeho doručení ve smyslu § 101 odst. 2 daňového řádu. V tuto dobu pak zcela jistě existoval vykonatelný zajišťovací příkaz, jak již krajský soud popsal výše, a proto byly naplněny zákonné předpoklady k nařízení daňové exekuce, resp. k vydání exekučního příkazu ve smyslu § 178 odst. 1 daňového řádu. Na daném závěru nemohou ničeho změnit ani žalobcem popsané délky tras mezi jednotlivými územními pracovišti žalovaného a čas předání exekučního příkazu žalobci, neboť okamžik, kdy byl učiněn úkon k jeho doručení, nelze vztahovat zpětně např. k tvorbě tohoto dokumentu, případně k okamžiku předání pracovníkovi, který písemnost skutečně doručil. Lze si zcela reálně představit situaci, že pracovník žalovaného v rámci hospodárnosti a rychlosti postupů může daný dokument mít již předpřipravený, vyhotovený se všemi zákonnými náležitostmi, a teprve až budou naplněny všechny zákonné podmínky, pokusí se jej daňovému subjektu, v našem případě žalobci,

doručit. Takovému postupu však nelze nic vytknout, neboť zejména v situaci, kdy lze důvodně předpokládat nedobytnost daně, se jeví takový postup více než žádoucím. Nadto kdyby se hypoteticky vztahovalo vydání exekučního příkazu k okamžiku jeho vyhotovení, resp. podepsání odpovědným pracovníkem žalovaného, musel by se stejný princip uplatnit také u zajišťovacího příkazu, který byl schválen již dne 14. 6. 2016 – takový výklad však vzhledem k výše uvedenému nemůže obstát. Předmětnou zásadní námitku stran nezákonnosti postupu žalovaného soud shledává nedůvodnou, neboť v době vydání exekučního příkazu existoval vykonatelný zajišťovací příkaz, a proto nemohl být porušen § 176 ani § 178 daňového řádu a nemohla být porušena ani práva žalobce, která mu plynou ze zákona.

Žalobce dále ve výše popsaném, poměrně rychlém sledu událostí spatřoval účelovost postupů s cílem zahájit daňovou exekuci, neboť neměl faktickou možnost uloženou povinnost splnit. K tomu krajský soud uvádí, že spojením okamžiku vykonatelnosti s okamžikem vydání zajišťovacího příkazu v § 103 zákona o DPH zákonodárce zcela jistě zamýšlel, aby bylo možné bezodkladně zajistit výběr daní a to zejména v odůvodněných případech, se kterými počítá zákon. Jedná se o opatření dávající správci daně účinnou možnost bojovat proti daňovým unikům. Daňová exekuce je logickým krokem, kterým lze reálně od daňového subjektu daň vymoci. Jakkoli se tedy jeví žalobci postup nelogický, bez možnosti jeho povinnost splnit, v celkovém pohledu je nutno tento postup označit za zákonný, za odůvodněných okolností jediný efektivní, a proto jej nelze posoudit jako účelový, či snad šikanózní. Této žalobní námitce proto krajský soud nepřisvědčil. Nadto soud uvádí, že zda byly dány důvody pro vykonatelnost zajišťovacího příkazu podle § 103 zákona o DPH, nebude v tomto rozsudku posuzováno, neboť zajišťovací příkaz, resp. rozhodnutí o odvolání proti zajišťovacímu příkazu, je samostatně žalovatelným rozhodnutím, které není předmětem této věci, k tomu viz dále.

Žalobce dále namítal porušení samotných zásad správy daní, zejména § 5 odst. 3, § 6 odst. 2, 3 a 4 daňového řádu. K tomu krajský soud uvádí, že neseznal porušení zákona v postupu žalovaného (jak je shora vyloženo). Namítanému porušení zásady přiměřenosti a zdrženlivosti (§ 5 odst. 3 daňového řádu) nelze přisvědčit, neboť žalovaný svým postupem nevybočil ze zákona. Žalovaný jako správce daně je podle této zásady povinen v souladu s právními předpisy šetřit práva a právem chráněné zájmy osob zúčastněných na správě daní. Jelikož však postupoval v zákonných mezích a nelze z jeho postupu vyvodit nepřiměřené jednání, není možné dospět k závěru, že by tato zásada byla žalovaným porušena.

Žalobce dále namítal také porušení zásady spolupráce vyplývající z § 6 odst. 2 daňového řádu. Při posuzování toho, zda lze v daném případě usuzovat o porušení předmětné zásady, je nutné uvést, že správce daně je oprávněn svou pravomoc uplatňovat jenom v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon; zejména pak při ukládání povinností daňovým subjektům a při postupech ve vztahu k nim. Krajský soud tedy znovu uvádí, že jelikož shledal postup žalovaného souladným se zákonem, nelze žalovanému vytýkat ani porušení žalobcem poukazované zásady, neboť nelze dospět k závěru, že správce daně postupoval v rozporu s touto zásadou v případě, kdy žalobci byla uložena povinnost, resp. zahájeno řízení, které splňovalo zákonné předpoklady.

Obdobným úhlem pohledu je nutno přistoupit k namítanému porušení zásady poučovací upravené v § 6 odst. 3 daňového řádu. Žalobce konkrétně uvedl, že se mu včas, tedy před zahájením daňové exekuce, nedostalo řádných informací ohledně vydání zajišťovacího příkazu a jeho povinnosti složit jistotu na depozitní účet žalovaného, jakož i poučení o jeho právech v souvislosti s vydáním zajišťovacího příkazu. K tomu krajský soud uvádí, že jednak předmětem dané věci není přezkoumávání obsahu poučení zajišťovacího příkazu, který je samostatně žalovatelný, ale přesto lze dovodit, že jelikož byl zajišťovací příkaz vydán a zároveň vykonatelný na základě § 103 zákona o DPH již v 9 hodin 23 minut, bylo vydání exekučního příkazu v 10 hodin, tj. po nabytí vykonatelnosti zajišťovacího příkazu, zcela v souladu s právní úpravou. Nelze tedy v žádném případě usuzovat neporušení zásady poučovací ve smyslu žalobcem tvrzeném.

Žalobce dále namítal porušení zásady vstřícnosti zakotvené v § 6 odst. 4 daňového řádu. K tomu krajský soud uvádí, že ze spisového materiálu nevyplývá, že by došlo k porušení této zásady a jelikož žalobce tvrzené porušení postupů žalovaného nikterak nekonkretizuje, lze opět poukázat na zákonné mantinely, které byly ze strany žalovaného předmětnými postupy dodrženy, a proto i tato zásada nebyla žalovaným porušena. Zdejší soud konstatuje, že žádné porušení tvrzených ani dalších zásad v předmětné věci nezjistil a tyto žalobní námitky tak shledává nedůvodnými.

Žalobce na závěr tvrdil, že nebyly naplněny podmínky pro vydání zajišťovacího příkazu podle § 176 odst. 1 daňového řádu a stejně tak § 103. K tomu zdejší soud uvádí, že předmětem věc, resp. napadeného rozhodnutí, není hodnocení odůvodnění zajišťovacího příkazu, resp. důvodů pro jeho vykonatelnost podle § 103 zákona o DPH. Proti zajišťovacímu příkazu totiž daňový řád nabízí možnost odvolání, kterou žalobce využil. Zmíněné odvolání bylo zamítnuto rozhodnutím Odvolacího finančního ředitelství ze dne 3. 8. 2016, č. j. 34173/16/5100-41453-711335 (právní moc nabylo dne 12. 8. 2016). Toto rozhodnutí vypořádalo důvody, pro které byly využity ust. § 167 odst. 1 daňového řádu a § 103 zákona o DPH, tj. zabývalo se otázkou, z jakých důvodů byl zajišťovací příkaz vydán a proč bylo přistoupeno k vykonatelnosti v okamžiku jeho vydání. Jelikož je toto rozhodnutí samostatně žalovatelné, měl žalobce možnost napadnout u soudu právě toto rozhodnutí, a v něm konkrétně napadat úvahy o důvodnosti takového použití (k tomu srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu např. ze dne 11. 6. 2014, č. j. 10 Afs 18/2015 – 48 a ze dne 16. 12. 2016, č. j. 7 Afs 194/2016 – 30). Zdejšímu soudu však taková žaloba doručena nebyla (ke dni vydání tohoto rozsudku), proto není dále možné přezkoumávat odůvodnění zajišťovacího příkazu. V dané věci bylo možno posoudit „pouze“ postup žalovaného ve vztahu k zákonnosti vydání exekučního příkazu za situace, kdy existoval zajišťovací příkaz, který svoji vykonatelnost odvozoval od § 103 zákona o DPH. Žalobní námitky týkající se odůvodnění zajišťovacího příkazu (navíc nijak konkretizované) nemohou žalobci v předmětné věci prospět.

IV. Závěr a náklady řízení

S ohledem na shora uvedené rozhodl krajský soud podle § 78 odst. 7 s. ř. s. tak, že podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní agendy nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 19. 4. 2017

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu